

สวนสาธารณะ: การพัฒนาสู่พื้นที่สร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม The parks: development into creative spaces to promote cultural tourism

พระมหาธีรวัฒน์ สันยศติทัตน์ Phramaha Teerawat Sanyottithat

พระพุทธิญาณมุนี Phraphutthiyarnmune

พระมหาเกรียงศักดิ์ วิถีชัย Phramaha Kriangsak Witheechai

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

pds2512@hotmail.com

บทคัดย่อ

สวนสาธารณะที่ประสบความสำเร็จ ต้องตระหนักถึงความต้องการและความสนใจที่แตกต่างกันของผู้เข้ามาใช้บริการสวนสาธารณะ หลักของการพัฒนาที่ยั่งยืนควรนำมาพิจารณาและประยุกต์ใช้ในกระบวนการวางแผนและพัฒนาสวนสาธารณะในเมือง เพื่อเป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดี และการเยียวยาจิตใจ ของผู้คนในเมือง และคนทั่วไป ทุกเพศทุกวัย. สวนสาธารณะที่ได้รับการออกแบบและดูแลอย่างดีตามความต้องการของผู้ใช้และปรับให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ จะให้พื้นที่สีเขียวที่ใช้ประโยชน์ได้อย่างสมดุลและคุ้มค่า ส่งผลดีต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และยังส่งผลกระทบต่อการพัฒนาสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีของมนุษย์ ยิ่งก่อเกิดประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการส่งเสริมการท่องเที่ยว อันเกิดจากจำนวนผู้เข้าชมที่มากขึ้น การเปิดพื้นที่สวนสาธารณะไว้สำหรับนำเสนอและสื่อสารวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าของคนในชุมชน จะสร้างความสนใจให้ประชาชนเข้ามาใช้บริการสวนสาธารณะได้อย่างหลากหลาย เพราะวัฒนธรรมเป็นหนึ่งในเหตุผลจูงใจที่สำคัญต่อการตัดสินใจเข้ามาเยี่ยมชมสวนสาธารณะ

คำสำคัญ สวนสาธารณะ, พื้นที่สร้างสรรค์, ความยั่งยืน, การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

Abstract

An efficacious park must be aware of the different needs and interests of the park visitors. Thus; the principles of sustainable development should be taken into account, and applied while working on the process of planning and developing urban

parks to promote good quality of life, and mental healing of the people of all ages in the city and the village. Well-designed and maintained parks according to the needs of the users or consumers have adapted to the natural environment. It provides green space that is usable in a balanced and cost-effective manner. It has a positive effect on humans, nature; and the natural environment. It also affects the development of physical and mental health of human beings, as well as brings profitable economic benefits; especially to promote tourism by resulting from the increased number of visitors. The opening of the park in the area also represents and communicates the valuable cultures of the people in the community that will create or build interests for the visitors to use it variously, because it is one of the most important motives to visit it.

Keywords: Parks, Creative Spaces, Sustainability, Cultural Tourism

บทนำ

ในอดีตสวนสาธารณะในเมืองได้รับการออกแบบมาเพียงเพื่อให้มีพื้นที่สีเขียวขนาดใหญ่ เป็นปอดให้คนในเมืองสำหรับมาพักผ่อนสูดอากาศบริสุทธิ์ได้ร่มไม้ ในปัจจุบันหลายๆประเทศที่พัฒนาแล้วทั่วโลก ส่วนใหญ่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้สวนสาธารณะแบบเนกประสงค์ในการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน เพื่อตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของประชาชนภายใต้สังคมสมัยใหม่ อย่างไรก็ตามมีสวนสาธารณะหลายแห่งที่มีอยู่แล้วในประเทศกำลังพัฒนารวมถึงประเทศไทย ต้องทนทุกข์ทรมานจากการถูกทิ้งร้างหรือการใช้งานน้อยเนื่องจากขาดการรับรู้ของประชาชน ขาดการบำรุงรักษาที่ดี ไม่มีความปลอดภัย และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่เพียงพอ การให้บริการที่ไม่เท่าเทียมกัน ตลอดจนการขาดกิจกรรมสร้างสรรค์ที่น่าดึงดูดใจของผู้คนที่มีความต้องการที่หลากหลายในการใช้ประโยชน์จากสวนสาธารณะ

สวนสาธารณะเป็นสัญลักษณ์ของพื้นที่สีเขียวที่ใช้ทำกิจกรรมของสาธารณะชนทางกาย เช่น การออกกำลังกาย การทำกิจกรรมนันทนาการ และอีกหลายๆกิจกรรม ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพกายและจิตของผู้มาใช้บริการ ภายใต้ความคิดที่ว่า การออกกำลังกายจะช่วยลดความเสี่ยงของโรคเรื้อรังต่างๆ ยิ่งทำให้คนส่วนใหญ่หันมาออกกำลังกาย ซึ่งพื้นที่ที่เอื้อต่อการออกกำลังกายมาก

ที่สุดนั้นก็คือสวนสาธารณะ (Bauman, 2004; Warburton et al., 2006; Kohl, 2001) สวนสาธารณะในสังคมเมืองยังมีความสำคัญต่อประชากรที่มีจำนวนมากที่จะเข้ามาใช้บริการ อย่างไรก็ตาม สภาพที่ตั้งหรือการจัดการที่ดีล้วนมีอิทธิพลต่อการเข้ามาใช้บริการ ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ที่ตั้งที่อยู่ใกล้ถนนในชุมชน การเข้าถึงที่สะดวกและการมีการจัดสภาพแวดล้อมและมีทิวทัศน์ที่สวยงามน่าสนใจการเข้าถึงได้โดยสะดวกโดยไม่มีปัญหาเรื่องการติดขัดของจราจร พร้อมทั้งเป็นพื้นที่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (Wendel-Vos et al., 2007; McCormack et al., 2004) แม้ในบางพื้นที่ยังพบว่าสวนสาธารณะในสังคมเมืองใหญ่ถูกทำลายในด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครบถ้วนตามกลุ่มคนที่หลากหลายภายใต้ความต้องการที่หลากหลาย ซึ่งบางแห่ง สิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบถ้วนสมบูรณ์มีแนวโน้มที่จัดไว้สำหรับผู้เข้ามาใช้บริการได้เพียงบางกลุ่มเท่านั้น (Giles-Corti et al., 2005b) สวนสาธารณะที่อยู่ใกล้ชุมชนที่มีการจัดการที่ดี มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอต่อความต้องการ ล้วนส่งผลต่อการตัดสินใจเข้ามาใช้บริการของผู้คนทั่วไปโดยเฉพาะคนที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง (Kaczynski and Henderson, 2007) นอกจากนี้ ในปัจจุบันยังพบว่าสวนสาธารณะในเมืองยังมีการเปิดพื้นที่นำเสนอความบันเทิงประเภทต่างๆทั้งด้านศิลปะวัฒนธรรม พร้อมๆไปกับการส่งเสริมการออกกำลังกายของคนทุกช่วงชั้นอายุด้วยเช่นกัน

บทความนี้พยายามชี้ให้เห็นถึงปัจจัยแห่งความสำเร็จของการจัดการสวนสาธารณะที่เอื้อต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยนำเสนอประเด็นการจัดการที่ดีด้วยการให้บริการที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้คนที่เข้ามาใช้บริการอย่างหลากหลายซึ่งเป็นปัจจัยชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานสวนสาธารณะ นอกจากนี้บทความยังอธิบายการวางแผนและการพัฒนาสวนสาธารณะในเมืองภายใต้แนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาสวนสาธารณะในเมืองอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งยังให้เห็นถึงการที่สวนสาธารณะได้มีการเปิดพื้นที่สำหรับนำเสนอทุนทางวัฒนธรรมในรูปแบบต่างๆเข้ามาให้บริการแก่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมสัมผัส จะช่วยให้สวนสาธารณะมีความน่าสนใจและยังเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้อีกทางหนึ่ง

1.ความสำเร็จในการดำเนินงานสวนสาธารณะ คือการให้บริการที่สอดคล้องกับต้องการของผู้คน

ประเด็นสำคัญที่สุดของการออกแบบสวนสาธารณะที่ประสบความสำเร็จ คือ ผู้ออกแบบสวนสาธารณะต้องตระหนักถึงความต้องการและความสนใจที่แตกต่างกันของผู้เข้ามาใช้บริการสวนสาธารณะ ซึ่ง Drivers, Brown & Peterson Brown,(1991) ได้กล่าวในประเด็นที่สอดคล้องไว้ว่า

ผู้มาเยี่ยมชมสวนสาธารณะจะให้ความสนใจเยี่ยมชมสวนสาธารณะ หากมีการนำเสนอบริการที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ในขณะเดียวกันสวนสาธารณะในเมือง จะไม่สามารถประสบความสำเร็จได้อย่างสวยงาม หากการออกแบบสวนสาธารณะนั้น ไม่สามารถสร้างความน่าสนใจ และไม่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงด้านความต้องการจากผู้เข้ามาใช้บริการที่หลากหลาย เนื่องจากโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในแง่ของการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม ประชากร และเทคโนโลยี ดังนั้นจึงควรมีการสำรวจและประเมินจำนวนผู้เข้ามาใช้บริการสวนสาธารณะ เพื่อให้แน่ใจว่าสวนสาธารณะในเมืองสามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง ภายใต้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต รวมไปถึงสิ่งต่างๆ ที่สามารถอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนทั่วไป

สวนสาธารณะที่ประสบความสำเร็จมักจะรับฟังความคิดเห็นของชุมชน อย่าง เดอะ ไฮไลน์พาร์ก (The High Line Park) ที่นิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา สวนสาธารณะที่สร้างอยู่บนทางรถไฟสายประวัติศาสตร์สายหนึ่งของเมืองนิวยอร์ก ซึ่งชาวเมืองผลักดันต้องการให้นำพื้นที่ตรงนั้นมาเป็นสวนสาธารณะจึงมีการปรับเปลี่ยนจากทางรถไฟลอยฟ้ามาเป็นพื้นที่สาธารณะจนมีนักท่องเที่ยวเข้ามาชื่นชมเหล่าพันธุ์พืชที่เกิดขึ้นมาเองตามภูมิศาสตร์ของทางรถไฟที่ถูกทิ้งร้างเป็นจำนวนมาก รวมทั้งใน สิงคโปร์ มีสวนสาธารณะที่ชื่อว่า บิชาน พาร์ก (Bishan Park) โดยเปลี่ยนคลองคอนกรีตให้กลายเป็นแม่น้ำคันทรรรมชาติให้ชาวสิงคโปร์ ซึ่งพื้นที่เคยเป็นคลองส่งน้ำคอนกรีตเพื่อที่จะระบายน้ำออกจากเมืองแต่กลับกลายเป็นปัญหาจึงหุบคลองส่งน้ำทิ้งแล้วปรับให้เป็นแม่น้ำคดโค้งเหมือนเดิมปรับพื้นที่ไม่ให้มีน้ำไหลแรงโดยน้ำก็จะเอ่อล้นอยู่ตรงนั้นไม่ท่วมออกนอกพื้นที่ จนกลายเป็นที่อยู่ของสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ มีระบบนิเวศเข้ามา มีผีเสื้อ มีนก มีผึ้ง ทำให้เมืองมีความสมบูรณ์มีธรรมชาติกลับเข้ามามากขึ้น ซึ่งปัจจุบันสวนสาธารณะตามเมืองใหญ่ ๆ ที่ได้รับรางวัล ก็มักจะเป็นสวนสาธารณะที่สามารถดึงดูดธรรมชาติกลับมา ในส่วนของ ประเทศเกาหลี ก็มีเช่นกัน คือ สวนของเกชอน (Cheonggyecheon Park) เดิมเป็นคลองและมีการปิดคลองทิ้งสร้างไฮเวย์ทับผ่านเมือง และได้เริ่มมีการปรับปรุงพื้นที่อีกครั้งโดยเอาธรรมชาติกลับเข้ามาในเมืองมีการหุบไฮเวย์ทิ้งทำเป็นถนนธรรมชาติแล้วขุดคลองฟื้นฟูคลอง จนกลายเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจสุดฮิตของชาวกรุงโซลและนักท่องเที่ยวต่างชาติ

2.การวางแผนและการพัฒนาสวนสาธารณะในเมืองภายใต้แนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

Satterthwaite(1999) ได้ระบุไว้ว่า สวนสาธารณะจะสามารถนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้นั้นพึงประกอบไปด้วย 1) การตอบสนองความต้องการและความชอบของผู้คน 2) การรักษา

สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติในระดับท้องถิ่นระดับภูมิภาคและระดับชาติ และ 3) การส่งเสริมให้เป็น
วัฒนธรรมที่ทรงคุณค่า หลักของการพัฒนาที่ยั่งยืนควรนำมาพิจารณาและประยุกต์ใช้ ในกระบวนการ
วางแผนและพัฒนาสวนสาธารณะในเมือง เพื่อเป็นกาสนับสนุนคุณภาพชีวิตที่ดี และการเยียวยาจิตใจ
ของคนในเมือง ที่พักอยู่อาศัยและทำงานใกล้สวนสาธารณะ (M. Suhardi.,2016) สวนสาธารณะสีเขียว
ในเมืองทำให้เกิดความยั่งยืนของระบบนิเวศ มีบทบาทสำคัญสำหรับบริการด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การ
กรองอากาศและน้ำ การกรองลมและเสียง และการรักษาเสถียรภาพของสภาพอากาศ นอกจากนี้ยัง
ให้บริการทางสังคมและจิตใจ ซึ่งมีความสำคัญต่อความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน การใช้สวนสาธารณะ
และพื้นที่สีเขียวสามารถลดความเครียด พร้อมทั้งให้ความรู้สึกสงบและผ่อนคลาย เสริมสร้างสุขภาพจิตที่
ดี และส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคม

ดังนั้นการดูแลให้สวนสาธารณะในเมืองให้สามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง เป็นสิ่งสำคัญในการ
รักษาความยั่งยืนของระบบนิเวศในชุมชนเมือง(G. Cranz, M,2004) การพัฒนาพื้นที่ในเขตเมืองอย่าง
ยั่งยืนควรอยู่บนพื้นฐานความสัมพันธ์ที่สมดุลระหว่างความต้องการของมนุษย์และมูลค่าของ
สิ่งแวดล้อมที่เชื่อมโยงกับความหลากหลายทางชีวภาพ (D. Maguelonne, 2006) เพื่อให้บรรลุความ
สมดุลนี้การออกแบบและพัฒนาสวนสาธารณะจำเป็นต้องปฏิบัติตาม มิติของการพัฒนาที่ยั่งยืน 3
ประการ อันได้แก่ มิติด้านสังคม มิติด้านเศรษฐกิจ และมิติด้านสิ่งแวดล้อม ไปพร้อมกัน (L. Luis, S.
Raúl, P. Thomas, 2007)

3.ประโยชน์จากการพัฒนาสวนสาธารณะในเมืองอย่างยั่งยืน

สวนสาธารณะที่ได้รับการออกแบบและดูแลอย่างดีตามความต้องการของผู้ใช้และปรับให้เข้า
กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติจะให้พื้นที่สีเขียวที่ใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งส่งผลดีต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม
ทางธรรมชาติ และยังส่งผลกระทบท่อการพัฒนาสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีของมนุษย์ อันเกิดจาก
การที่สวนสาธารณะเป็นพื้นที่ปรับสภาพอากาศให้บริสุทธิ์และรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ (L.
Luis, S. Raúl, P. Thomas, 2007) นอกจากนั้นการปรับปรุงคุณภาพของสวนสาธารณะในเมืองให้
สอดคล้องกับความต้องการผู้ใช้และสร้างความสมดุลกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติแล้ว ยังก่อเกิด
ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการส่งเสริมการท่องเที่ยว อันเกิดจากจำนวนผู้เข้าชมที่มากขึ้น
สามารถสร้างโอกาส สร้างงาน และเป็นการเพิ่มมูลค่าที่ดินและทรัพย์สินให้กับพื้นที่และชุมชนโดยรอบ
ได้อีกทางหนึ่ง(D. Nigel, S. Carys, W. Helen, 2002) ยิ่งไปกว่านั้นสวนสาธารณะในเมืองอาจมี
ประโยชน์ด้านการศึกษาเนื่องจากสามารถใช้เป็นห้องเรียนกลางแจ้งสำหรับโรงเรียนและมหาวิทยาลัย

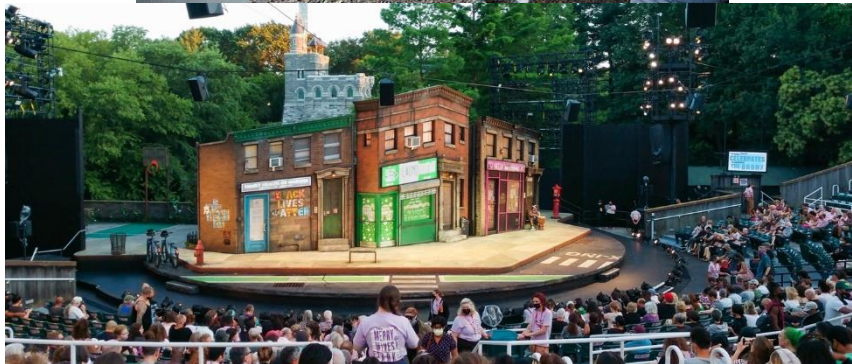
สำหรับฝึกการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมหรือทำโครงการวิจัย จุดมุ่งหมายของประสบการณ์การศึกษาคือ การเชื่อมโยงเยาวชนกับโลกธรรมชาติเพื่อให้พวกเขาเข้าใจถึงคุณค่าและความสำคัญของสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ดังนั้นเมืองสวนสาธารณะสามารถมองเห็นเป็นห้องปฏิบัติการแบบเปิดโล่งสำหรับนักชีววิทยามหาวิทยาลัยสิ่งแวดล้อม เช่นเดียวกับนักวิทยาศาสตร์สังคม

4.วัฒนธรรม: หนึ่งในเหตุผลในการเยี่ยมชมสวนสาธารณะ

ผู้คนสนใจเข้าเยี่ยมชมสวนสาธารณะในเมืองเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อย่างน้อยหนึ่งอย่างต่อไป: 1) วัฒนธรรม 2) นันทนาการ 3) สังคม 4) มรดก และ 5) การศึกษา ซึ่งการแบ่งพื้นที่ของสวนสาธารณะควรมีความสมดุลระหว่างโซนต่างๆในพื้นที่สวนสาธารณะและสิ่งอำนวยความสะดวกที่แตกต่างกัน เพื่อตอบสนองทุกบทบาทของสวนสาธารณะโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับประชาชนที่มีความต้องการการช่วยเหลือมากที่สุด เช่น คนที่มีรายได้ต่ำ ผู้สูงอายุและคนพิการ(E. David, S. Ryan, 2016)

วัฒนธรรม ซึ่งเป็นหนึ่งเหตุผลจึงให้ผู้คนเข้ามาเยี่ยมชมสวนสาธารณะ ดังนั้นสวนสาธารณะจึงควรเตรียมความพร้อมในการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมทางวัฒนธรรมในสวนสาธารณะ เช่น กิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี เทศกาล และประวัติศาสตร์ ซึ่งจะช่วยให้ชุมชนรู้สึกถึง สวนสาธารณะในเมืองเป็นสถานที่ที่มีสภาพแวดล้อมที่ดี เอื้อต่อการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมในรูปแบบต่างๆ ดังจะเห็นได้จากการจัดคอนเสิร์ตกลางแจ้งและการแสดงละครที่สามารถสร้างประสบการณ์ที่น่าจดจำ อย่างเช่น กิจกรรม “Shakespeare in the Park” เป็นการแสดงละครในโรงละครกลางแจ้ง ในสวนสาธารณะ Central Park ของนครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา ภายใต้การดำเนินการจัดการโดย The Public Theatre และมีการแจกตั๋วฟรีในวันที่มีการแสดง เป็นตัวอย่างของกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่เป็นที่นิยม ด้วยการฟื้นฟู Lithia Park Ashland ในโอเรกอนโรงละครแห่งนี้ถูกสร้างขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำเสนอบทละครของเชคสเปียร์ในช่วงเทศกาลเชคสเปียร์ สวนสาธารณะอาจนำเสนอการแสดงดนตรีฟรีเพื่อเป็นจุดรวมตัวและสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่สาธารณะ

รายงานสืบจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 8 และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 1 เรื่อง “พระพุทธศาสนา กับ แนวโน้มโลกยุคใหม่ : วิถีครู
บาศรีวิชัยสู่อารยธรรมร่วมสมัย” “Buddhism and New Global Trends : The Footprint of Khruba Sriwichai Towards
Contemporary Civilization”

ภาพที่ 1.1 กิจกรรม Shakespeare in the Park

ที่มา: <https://publictheater.org/programs/shakespeare-in-the-park/>

การนำเสนอผลงานศิลปะในสวนสาธารณะเป็นวิถีปฏิบัติที่ดีในการนำเสนอวัฒนธรรมท้องถิ่น
และยังเป็นการกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ของพลเมืองได้เป็นอย่างดี Central Memorial Park ใน
เมืองคาลการี ประเทศแคนาดา ถือเป็นตัวอย่งที่ดีของการผสมผสานศิลปะในสวนสาธารณะที่

สามารถเสริมสร้างความรู้สึกของสถานที่ในผู้อยู่อาศัยและผู้มาเยือนในกาลการีในขณะที่เป็นสถานที่
พักผ่อนหย่อนใจและการเรียนรู้ นอกจากนี้ความสวยงามของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติใน
สวนสาธารณะยังสามารถนำเสนอสถานที่สำหรับศิลปินเพื่อสร้างแรงบันดาลใจและอำนวยความสะดวก
สะดวกในการสร้างสรรค์งานศิลปะ (E. David, S. Ryan, 2016) นอกจากนั้นยังมีกิจกรรมที่ตอบสนอง
ต่อกลุ่มสังคมที่หลากหลายเช่นกลุ่มผู้เลี้ยงสุนัข โดยจัดกิจกรรมฉายภาพยนตร์ Isle of Dogs ของ
Wes Anderson โดยไม่มีค่าเข้าชม ทุกอย่างฟรี โดยมีหน่วยงานภาคเอกชนที่ชื่อ The Underwood
เป็นผู้ดำเนินการโดยใช้พื้นที่ ของสวนสาธารณะ Central Memorial Park กิจกรรมฟรีสำหรับ
ครอบครัวนี้ จะมีดีเจแสดงสดผู้เข้าชมสามารถพาเพื่อนครอบครัวและผ้าห่มมานอนบนพื้นหญ้าและชม
ภาพยนตร์ยามเย็นใต้แสงดาวได้อย่างอิสระ

ภาพที่ 1.2 กิจกรรมฉายภาพยนตร์ในสวนสาธารณะ Central Memorial Park

ที่มา: https://www.beltlineyc.ca/movie_in_the_park_2019

Creative Park ที่ไต้หวัน โดยกระทรวงวัฒนธรรมมีนโยบายสร้างสถานที่พักผ่อนแก่ประชาชน และสร้างพื้นที่ให้กับเหล่าศิลปิน ช่างฝีมือ นักดนตรี และเหล่านักออกแบบ ได้นำเสนอผลงานของตนเอง ทั้งนี้เพราะรัฐบาลไต้หวันมองเห็นถึงพลังของความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นเหมือน Soft Power ซึ่งนำไปพัฒนาประเทศในอนาคตได้ Creative Park ของไต้หวัน จึงมีพื้นที่สองอย่างคือเป็นทั้งสวนสาธารณะและสถานที่รองรับความคิดสร้างสรรค์ให้กับทุกคน ส่วนประกอบของ Creative Park นี้ มีพื้นที่สีเขียว พื้นที่ตรงกลางสำหรับจัดแสดงดนตรี การแสดงต่างๆ รวมถึงสตรีทโชว์ อาคารสำหรับจัดนิทรรศการ โรงละคร ห้องซ้อมสำหรับศิลปิน ห้องเวิร์กช็อป ร้านค้าของนักออกแบบท้องถิ่น ร้านอาหารและเครื่องดื่ม กราฟิตี้ และสิ่งสุดท้ายก็คือจุดถ่ายรูปต่างๆ มากมาย ซึ่งในยุคแห่งการแชะ แชร์ โชว์ เป็นสิ่งที่ทำให้คนมาสวนแห่งนี้กันอย่างมากมาย(The Cloud, 2563)

ภาพที่1.3 Creative Park ในไต้หวัน

ที่มา <https://readthecloud.co/publicspace-10/>

5.สถานการณ์สวนสาธารณะในเมืองไทย

สวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครมีพื้นที่สวนสาธารณะต่อประชากรในอัตราที่ต่ำกว่ามาตรฐานอย่างมาก ประชาชนในบางเขตไม่มีสวนสาธารณะเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจเลยแม้แต่แห่งเดียว สวนสาธารณะที่มีอยู่ยังไม่เป็นไปตามลำดับขั้น จึงไม่สามารถให้บริการแก่ประชาชนทุกกลุ่มทุกวัยได้ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเพิ่มจำนวนสวนสาธารณะให้กระจายตัวมากขึ้น (อมรรัตน์ กฤตยานวัช, 2526). อย่างไรก็ตามสวนสาธารณะขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานคร จะสามารถจัดกิจกรรมได้มากกว่าและสามารถตอบสนองคนได้มากขึ้น เช่น สวนรมณีนาถ หรือที่นิยมเรียกกันติดปากว่า คูกเก่า เป็นสวนสาธารณะที่จัดสร้างขึ้นใหม่ โดยมีขนาดประมาณ 30 ไร่ มีการเก็บอาคารเดิมอย่างคูกไ่ว้เพื่อเป็นพิพิธภัณฑสถาน มีการใส่ลานสเก็ตบอร์ดเข้าไป เนื่องจากมีการวิเคราะห์แล้วว่า เด็กและเยาวชนบริเวณนี้จะชอบกิจกรรม แอ็คทีฟ รวมทั้งสนามบาสเกตบอล ซึ่งในสมัยก่อนจะยังไม่มีกิจกรรมนี้แม้แต่การวางเส้นทางให้วิ่งเฉย ๆ มีสถานีออกกำลังกาย สวนสุขภาพ โดยจะมีการนำกิจกรรมต่าง ๆ เข้ามา ทำให้สวนสาธารณะไม่ใช่แค่สวนเพื่อความสวยงาม แต่จะมีทั้งความรู้ในส่วนของพิพิธภัณฑสถาน สวนกีฬาเพิ่มเข้ามามากขึ้นด้วย ส่วนอีกมุมหนึ่งก็เป็นส่วนของการพักผ่อนหย่อนใจ มีต้นไม้ น้ำพุ แก้วน้ำนั่ง [เฟซบุ๊กสถานะอัปเดต]. ค้นจาก <https://www.facebook.com/Puey100/posts/793862373988362/>

ในขณะที่สวนลุมพินี ซึ่งแต่เดิมมีแนวความคิดเพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รูปแบบของสวนจึงมีความโค้งไปมาทำให้อุณหภูมิเหมือนธรรมชาติ แต่เมื่อมีการปรับปรุงมาเรื่อยๆ โดยมีการใส่กิจกรรมจำพวกสวนสาธารณะเข้าไป เช่น ลู่วิ่ง ลู่วิ่งจักรยาน มีสนามกีฬา มีโรงยิม มีอาคารประชุม มีห้องสมุดประชาชน มีศาลาจัดงานการแจ้ง มีอาคารลีลาศในยุคหนึ่งแล้วยุบไป มีศาลาที่จัดเวทีคอนเสิร์ตกลางแจ้ง มีสระน้ำให้บริการรถถีบ พายเรือต่างๆ จะเห็นว่า มีกิจกรรมหลากหลายมากขึ้นเพื่อรองรับและตอบสนองความต้องการของคนได้มากขึ้น

ในปัจจุบันสำหรับสวนสาธารณะยุคหลังๆ จะเป็นการนำของเดิมที่มีอยู่แล้วนำมาปรับใช้ ให้คุ้มค่ามากที่สุดโดยพยายามใช้งบประมาณให้น้อยที่สุด เนื่องจากสวนสาธารณะถูกจำกัดด้วยงบประมาณของราชการ การออกแบบจะค่อยๆ เติบโตเข้าไปในส่วนที่ยังไม่มี เช่น สวนกีฬา สนามวอลเลย์บอล สนามบาสเกตบอล สนามฟุตบอล โดยดัดแปลงพื้นที่ให้เกิดประโยชน์ อย่างสวนรถไฟ

ถูกดัดแปลงมาจากสภาพของเดิมที่เป็นสนามกอล์ฟ โดยมีการดัดแปลงให้น้อยที่สุดจากของเดิมมาเป็น
ของใหม่ ไม่ได้มีการรื้อสวนเพื่อจะขุดสร้างอะไรขึ้นมาใหม่

สวนสาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร มีศักยภาพ อยู่ในระดับสูงในการรองรับการทำ
กิจกรรมนันทนาการต่อผู้ที่มาใช้บริการ โดยภาพรวมการเข้าไปใช้บริการสวนสาธารณะ เช่น สวน
ลุมพินี พบว่าประชาชนเข้ามาใช้บริการสวนสาธารณะเพื่อมาเดิน-วิ่งออกกำลังกายมากที่สุด รองลงมา
คือนั่งเล่น-นั่งคุยเพื่อพักผ่อน(ธิดารัตน์ แสนพิม,2559) นอกจากนี้ยังมีการเข้าร่วมกิจกรรมตามชมรม
ต่างๆ ที่สวนสาธารณะได้จัดให้บริการ และยังมีความต้องการด้านสังคมโดยเป็นการพบปะพูดคุยกับผู้
ที่มาใช้บริการคนอื่นๆ ด้วยเช่นกัน (ปริญญญา มั่นประเสริฐ, 2552)

ภารกิจสวนใหญ่ของสวนสาธารณะให้ความสำคัญกับการดูแลระบบสาธารณูปการให้พร้อม
ต่อการใช้งาน ซึ่งเป็นแผนหลักในการพัฒนาสวนสาธารณะ เพื่อให้พื้นที่สวนสาธารณะมีความพร้อม
และเหมาะสม ก่อเกิดประโยชน์ต่อประชาชนที่มาใช้บริการและมีศักยภาพรองรับปริมาณการใช้งาน
ของประชาชนทุกกลุ่มมากที่สุด โดยเริ่มจากดำเนินการปรับปรุงสาธารณูปโภคพื้นฐานต่าง ๆ ที่จำเป็น
ได้แก่ ระบบระบายน้ำใต้ดิน ฝาบ่อพัก ทางเท้า ระบบไฟฟ้าใต้ดินและเชื่อม เพื่อให้มีสภาพพร้อมใช้
งานมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและปลอดภัยกับประชาชนผู้ใช้สวน ซึ่งในการดำเนินการดังกล่าว จะ
แบ่งพื้นที่ในการทำงานออกเป็นส่วน ๆ และมีการกันพื้นที่ก่อสร้างให้มิดชิด เพื่อความปลอดภัยของ
ประชาชน นอกจากนี้ ยังมีการปรับปรุงทางลาดบริเวณทางเท้าและอาคารต่าง ๆ เพื่อให้มีความ
เหมาะสมกับผู้พิการเช่นตามหลักการออกแบบ Universal Design อีกด้วย (Newswit,2019)

การมีงบประมาณที่จำกัดเพียงแค่การดูแลความพร้อมของสถานที่ในสวนสาธารณะเป็นสำคัญ
(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา,2548) เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้เข้ามาใช้งาน
สวนสาธารณะเท่านั้น จึงส่งผลต่อการยกระดับสวนสาธารณะให้มีความสร้างสรรค์สอดคล้องกับ
ความต้องการของคนในสังคมยุคใหม่ กิจกรรมจึงขาดความหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของ
ประชาชนทั่วไป ภายใต้ความกังวลด้านงบประมาณที่จำกัด ส่วนใหญ่สวนสาธารณะทำหน้าที่เพียงเป็น
สถานที่ให้หน่วยงานต่างๆ เข้ามาใช้บริการตามความต้องการของหน่วยงานนั้นๆ ซึ่งตอบสนองต่อ
กลุ่มเป้าหมายที่จำกัด ไม่ได้กระจายกลุ่มเป้าหมายได้ทั่วไปหลากหลายทุกกลุ่มคน เช่น การเปิดพื้นที่
ให้สำนักพัฒนาชุมชนจัดกิจกรรมฝึกอาชีพ. หน่วยงานเอกชนจัดกิจกรรม Walk Rally ให้กับพนักงาน
การจัดกิจกรรม CSR ของพนักงานบริษัทต่างๆ หน่วยงานการจัดการทดสอบสมรรถภาพของกำลังพล
 เป็นต้น(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548)

อย่างไรก็ตามสวนสาธารณะบางแห่ง เช่น สวนลุมพินี ซึ่งมีภายในเปรียบเสมือน สังคมเมือง
ย่อยๆ เป็นศูนย์รวมทางสังคมของผู้คน ทุกเพศทุกวัย ทุกอาชีพ ทุกหน้าที่การงาน และทุกประเภทของ
รายได้ กล่าวได้ว่า สวนลุมพินีเป็นสถานที่ซึ่งเหมาะสมกับกิจกรรมต่างๆ ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็น
กิจกรรมทางด้านความรู้ันทนาการ การออกกำลังกายและกีฬา อีกทั้งยังมีการจัดกิจกรรมพิเศษใน
โอกาสต่างๆ อีกมากมาย เช่น การจัดแสดงหรือนิทรรศการให้ความรู้ใน ด้านต่างๆ กิจกรรมเกี่ยวกับการ
ออกกำลังกาย ดนตรีในสวน เทศกาลเที่ยวเมืองไทย Bangkok Street Show กิจกรรมวันสำคัญ
ทางศาสนา กิจกรรมทางการเมือง แต่ปัญหาที่พบคือ กิจกรรมที่จัด ขึ้นนั้นค่อนข้างน้อย ถ้า
เปรียบเทียบกับปริมาณและความต้องการของผู้ใช้บริการในพื้นที่ของสวน ลุมพินีที่ต้องการความ
หลากหลาย และส่วนใหญ่ไม่มีปฏิสัมพันธ์หรือพูดคุยกันกับผู้มาใช้พื้นที่คนอื่นๆ (พงศธร เนตรวิเชียร,
2552)

6.การถ่ายทอดวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว

ประเทศไทยมีต้นทุนทางศิลปวัฒนธรรมที่สูงมาก เป็นเสมือน สินทรัพย์ที่ผ่านการสั่งสม จน
เกิดเป็นมูลค่า การสืบทอดศิลปวัฒนธรรมไทยจึงมีความสำคัญยิ่งต่อการรักษาอัตลักษณ์ของความเป็น
ไทย ซึ่งจะแสดงออกถึงวิถีความเป็นไทยทั้งด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ รวมถึงภูมิปัญญา
ท้องถิ่นที่ได้รับการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง นอกจากนั้นคุณค่าแห่งศิลปวัฒนธรรม
ยังเป็น สิ่งที่มีมูลค่ามหาศาลทางเศรษฐกิจ เป็นต้นทุนที่สามารถสร้างรายได้ให้สังคมอยู่ดีกินดี มีความ
มั่นคง วัฒนธรรมจึงเป็นกลไกที่สามารถนำรายได้เข้าสู่ประเทศ และกระจายรายได้สู่ชุมชน ประเทศ
ไทยมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน เป็นอุตสาหกรรมบริการที่ทำรายได้มหาศาลให้กับ
ประเทศ ด้วยการใช้นโยบายศิลปวัฒนธรรมยกระดับการท่องเที่ยวชุมชน เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มใน
รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism) โดยนำเอาทรัพยากรในชุมชนทั้งทาง
ธรรมชาติ มรดกภูมิปัญญา ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชน งานหัตถกรรม ขนบธรรมเนียม
ประเพณีของชุมชน มาเป็นจุดเริ่มต้นในการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวภายใต้กรอบแนวคิดการจัดการ
อย่างยั่งยืน สามารถสร้างรายได้ให้กับท้องถิ่นโดยตรงประเทศไทยมีทรัพยากรมากมาย ไม่ว่าจะเป็น
แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่รอคอยการพัฒนาขึ้นเป็นสินทรัพย์
สร้างสรรค์ (Creative Assets) และต่อยอดเป็น อุตสาหกรรมสร้างสรรค์” (Creative Industry) อัน
หมายถึง กลุ่มกิจกรรมการผลิตที่ต้องพึ่งพาความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งสำคัญ(กรมส่งเสริมวัฒนธรรม
,2562)

คุณค่าและความสวยงามของวัฒนธรรม สามารถทำให้คนทั่วไปซาบซึ้ง เข้าใจ และปฏิบัติตนได้ถูกต้องเมื่อได้มีโอกาสเข้าไปสู่พื้นที่แห่งวัฒนธรรมในที่ต่างๆ ผ่านกระบวนการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมที่ดีและน่าสนใจ การสื่อสารวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งในการจัดการมรดกทางวัฒนธรรม ด้วยกระบวนการเสมือนแปลความและถ่ายทอด “ข้อความ” หรือ “สาร” ไปยังผู้รับสารทราบ มีรูปแบบการเล่าเรื่องจากการตีความเพื่ออธิบายหรือสื่อสารให้คนในสังคมเข้าใจ ดังนั้นการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมจึงเป็นกิจกรรมหนึ่งที่เป็นสื่อกลางในการสื่อสารระหว่างผู้ส่งสาร และผู้รับสารที่จะต้องให้เกิดความเข้าใจตรงกันทำให้ผู้รับสารได้ตระหนักถึงคุณค่าทางวัฒนธรรม การที่จะสื่อความหมายทางวัฒนธรรมให้สัมฤทธิ์ได้นั้นควรเกิดความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้ส่งสาร และ ผู้รับสาร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะ และวิธีการเฉพาะที่จะทำให้ผู้ชม ผู้ฟังเกิดความ เข้าใจตรงกัน ทำให้การบริหารจัดการวัฒนธรรมที่มีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม เป็นไปอย่างราบรื่น (พลภัส อุณาพรหม, 2556)

ในปัจจุบัน เทคโนโลยีการสื่อสาร สามารถยกระดับการสื่อความหมายทางด้านวัฒนธรรมได้อย่างน่าสนใจ ก่อเกิดประสิทธิภาพสูงต่อการสร้างความรู้แก่ผู้รับชมและรับฟัง นอกจากนั้นผู้เข้าชมผลิตทางด้านวัฒนธรรม เช่นการเข้าชม แหล่งโบราณคดี การเข้าชมนิทรรศการถาวรทางด้านวัฒนธรรม หรือนิทรรศการจากแหล่งการเรียนรู้ อาทิโรงเรียน ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ โดยมีลักษณะการใช้สื่อที่หลากหลายเป็นช่องทางในการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อาทิ สื่อโสตทัศน์ กิจกรรมส่งเสริมความรู้ การ นำเสนอที่มีความตื่นตา ตื่นใจ การใช้แสง สี เสียง ให้ผู้ชมได้สัมผัสถึงวัฒนธรรมที่จับต้องได้ หรือจับต้องไม่ได้ผ่านวิทยากรหรือผู้มีความรู้ทักษะในการถ่ายทอดวัฒนธรรม รูปแบบกิจกรรม การจัด แสดงผลงานทางด้านวัฒนธรรมในรูปแบบนิทรรศการ ทั้งนี้ปัจจุบันการจัดแสดงนิทรรศการมีการ คำนึงถึงรูปแบบการจัดแสดง เพื่อที่จะสื่อสารให้ผู้เข้าชมหรือรับฟังได้เกิดความเข้าใจหรือตื่นตาตื่นใจ

จากงานวิจัยส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องพบว่า การนำเสนอการรูปแบบการให้บริการของสวนสาธารณะที่ตอบสนองผู้ใช้บริการเฉพาะบางกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มที่เข้ามาวิ่ง-เดินออกกำลังกายและมานั่งพักผ่อนในบางครั้งกลุ่มที่เข้ามาวิ่งหรือเดินออกกำลังกายยังมีความรู้สึกไม่สะดวกต่อการใช้งานสวนสาธารณะร่วมกับผู้อื่นเช่นเด็กเล็ก สวนสาธารณะจึงควรจัดการให้บริการที่ไม่เท่าเทียมกัน (Chandrasiri, Orana, and Sigit Arifwidodo, 2017) จึงควรเปิดโอกาสให้ทุกคนทุกกลุ่มสามารถเข้ามาใช้งานสวนสาธารณะอย่างเท่าเทียมและยุติธรรมพร้อมทั้งมีการเตรียมความพร้อมสำหรับพื้นที่ใช้

สอยต่างๆให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ(Kabisch, Nadja, and Roland Kraemer, 2020) และควรดูแล
วัสดุอุปกรณ์ให้ใช้งานได้ และขยายพื้นที่ที่รกร้างให้เป็นสวนสาธารณะ รวมถึงออกมาตรการข้อบังคับ
พื้นที่สาธารณะ(นันทพจน์ เดชะชาติ, 2556) ในขณะที่งานวิจัยของเจนณรงค์ สมพงษ์, และ วรา
ลักษณ์ คงอ้วน(เจนณรงค์ สมพงษ์, และ วราลักษณ์ คงอ้วน, 2559) ซึ่งนำเสนอประเด็นที่สอดคล้อง
กันโดยระบุว่าพื้นที่สวนลุมพินีซึ่งเป็นสวนสาธารณะที่สามารถรองรับประชาชนได้ทุกเพศทุกวัย มี
ศักยภาพสูงกว่ามาตรฐาน ประชาชนชอบความร่มรื่นและสิ่งแวดล้อมภายในสวน ควรมีการเพิ่มแสง
สว่างพัฒนาพื้นที่รกร้างให้มีประสิทธิภาพ รักษาความปลอดภัย และควรรองรับการใช้งานสำหรับคนทุก
กลุ่ม ในงานวิจัยของเขมโซต ภูประเสริฐ (2515) ยังได้ให้ข้อมูลในการออกแบบสวนสาธารณะไว้ว่า
หัวใจสำคัญของการออกแบบและวางผังคือ การเคารพในบริบทเดิมของพื้นที่เพื่อส่งเสริมให้สวนร่วม
เกล้ากลปพฤกษ์เป็นสวนสาธารณะที่มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยเฉพาะด้านการให้ความสำคัญต่อ
ระบบนิเวศของพื้นที่. และมีการวางระบบเส้นทางวิ่งออกกำลังกาย ทางเดินเท้าและทางจักรยานให้มี
ความสัมพันธ์และเชื่อมพื้นที่กิจกรรมโดยไม่รบกวนกัน มีการควบคุมการเข้าออกเพื่อความปลอดภัย

แต่ที่น่าสนใจคือ สวนสาธารณะในต่างจังหวัดซึ่งเป็นสวนสาธารณะที่กำลังมีการปรับปรุง และ
สร้างใหม่ ได้ใช้แนวคิดการพัฒนาสวนสาธารณะอย่างยั่งยืนมาใช้ ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ
Yiemwattana, Suthat, และ Sasima Charoenkit (2019) ที่นำเสนอการออกแบบสวนสาธารณะใน
ยุคปัจจุบันของเทศบาลพิบูลย์โลก ที่ออกแบบมาเพื่อให้ทุกคนเข้ามาใช้งานได้อย่างเท่าเทียมกัน และมี
ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเชื่อมต่อกับประวัติศาสตร์ของเมืองแบ่งปันช่วงเวลาที่น่าจดจำร่วมกัน และเรียนรู้
เกี่ยวกับความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม มุ่งเสริมสร้างอัตลักษณ์ของชุมชน เชื่อมโยงกับสังคมกับมรดกของ
เมืองและคนผู้อื่น ดังนั้นสวนสาธารณะแห่งนี้จึงกลายเป็นสถานที่เสริมสร้างความสามัคคีในสังคมผ่าน
กิจกรรมสันทนาการและการพักผ่อนที่หลากหลาย สวนสาธารณะในเมืองแห่งนี้ได้รับการออกแบบมา
เพื่อให้แต่ละคนมีส่วนร่วม ผู้เข้าชมกว่า 10,000 คนที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมต่างๆ ในฐานะ
ที่เป็นสถานที่สำหรับการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน สามารถเป็นห้องเรียนกลางแจ้งสำหรับผู้
เยี่ยมชมในการคิดใหม่เกี่ยวกับการจัดการน้ำ ด้วยมัลติฟังก์ชัน. สวนสาธารณะในเมืองแห่งนี้จะเป็น
พื้นที่ที่มีส่วนร่วมครอบคลุมและมีความหมายสำหรับเมืองพิบูลย์โลก. ตอกย้ำความน่าสนใจของ
สวนสาธารณะในต่างจังหวัดอีกหนึ่งจังหวัดคือ จังหวัดศรีสะเกษ จากงานวิจัยของทิวากร ใจก้อน
(2560) ศึกษากรณีสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ซึ่งมีประชาชนเข้าไปใช้มากขึ้น กลายเป็นแหล่ง
ท่องเที่ยวที่สำคัญอีกหนึ่งแห่งของจังหวัดศรีสะเกษ พร้อมๆกับการมีพื้นที่สำหรับพักผ่อนออกกำลังกาย

กายและวัตถุประสงคือื่นๆ ตามความต้องการที่มีความหลากหลายและเปลี่ยนแปลงเสมอของ
ประชาชนทั่วไป. งานวิจัยของเสกสรร นิยมเพ็ง, และ พัทรินทร์ สิริสุนทร. ก็ยังระบุว่า แนวทางพัฒนา
สวนสาธารณะหนองนารี จังหวัดเพชรบูรณ์ ต้องมีการพัฒนาทั้งทางด้านกายภาพพื้นที่ ด้านพื้นที่ทาง
สังคม ด้านเศรษฐกิจ โดยใช้กิจกรรมที่เป็นอัตลักษณ์ในพื้นที่เป็นแรงกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และการมี
ส่วนร่วม โดยอาศัยผู้นำทางสังคมเป็นตัวขับเคลื่อน (เสกสรร นิยมเพ็ง, และ พัทรินทร์ สิริสุนทร, 2559)
สอดคล้องกับงานวิจัยของ Devakula, Jiratip (2007) ที่ระบุว่าสวนสาธารณะที่เกิดขึ้นควรมีพื้นที่
รองรับกิจกรรมซึ่งส่งเสริมการเรียนรู้แนวคิดสวนสาธารณะแบบยั่งยืน คุณค่าธรรมชาติและกิจกรรม
ส่งเสริมสุขภาพที่สอดคล้องกับบริบทเมือง. โดยมีแนวทางในการออกแบบคือการสงวนรักษาการบำบัด
สภาพแวดล้อมเดิมการปรับปรุง และการสร้างสรรค์ใหม่เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์และสภาพแวดล้อมทาง
ธรรมชาติของพื้นที่

จากการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้เห็นว่าสวนสาธารณะในเมืองที่เปิดใช้มาอย่าง
ยาวนานยังเน้นการดูแลความพร้อมทางกายภาพ และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาใช้งานทั่วไป แต่
ในทางปฏิบัติพบว่า การใช้งานยังคงมีลักษณะเฉพาะกลุ่ม และประสบปัญหาการใช้งานอย่างไม่
ยุติธรรมเท่าเทียมกันของคนทุกคน ในขณะที่สวนสาธารณะในต่างจังหวัดซึ่งยังไม่ได้มีการปรับปรุงให้
สมบูรณ์เต็มที่. ได้มีการริเริ่มโครงการปรับปรุงออกแบบสวนสาธารณะที่ยึดแนวคิดการพัฒนา
สวนสาธารณะอย่างยั่งยืน มีการนำอัตลักษณ์ของแต่ละพื้นที่มาเป็นแนวคิดการออกแบบ และเน้นอน
การออกแบบที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สามารถเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด
ได้เป็นอย่างดี หากมีการต่อยอดการพัฒนาสวนสาธารณะอย่างยั่งยืนในประเด็นของการนำเสนออัต
ลักษณ์ของพื้นที่ ด้วยการนำวัฒนธรรมเชิงพื้นที่มาเป็นส่วนหนึ่งของการออกแบบและจัดกิจกรรมเชิง
วัฒนธรรมที่น่าสนใจ จะเป็นการส่งเสริมพื้นที่สวนสาธารณะให้มีสีสันหลากหลายภายใต้วัฒนธรรมพื้น
ถิ่นที่สวยงาม และต่อยอดสู่การยกระดับเศรษฐกิจให้กับชุมชนผ่านรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
ได้

สรุปและข้อเสนอแนะ

สวนสาธารณะที่ประสบความสำเร็จ ต้องตระหนักถึงความต้องการและความสนใจที่แตกต่าง
กันของผู้เข้ามาใช้บริการสวนสาธารณะหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืนควรนำมาพิจารณาและประยุกต์ใช้
ในกระบวนการวางแผนและพัฒนาสวนสาธารณะในเมือง เพื่อเป็นกาสนับสนุนคุณภาพชีวิตที่ดี และ

การเฝ้าดูจิตใจของคนในเมือง และคนทั่วไป ทุกเพศทุกวัย. สวนสาธารณะที่ได้รับการออกแบบและดูแลอย่างดีตามความต้องการของผู้ใช้และปรับให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ จะให้พื้นที่สีเขียวที่ใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งส่งผลดีต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และยังส่งผลกระทบต่อการพัฒนาสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีของมนุษย์ ยังก่อเกิดประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการส่งเสริมการท่องเที่ยว อันเกิดจากจำนวนผู้เข้าชมที่มากขึ้น สวนสาธารณะในเมืองไทยควรมีการดำเนินการเพื่อพัฒนาสวนสาธารณะให้มีความยั่งยืน พร้อมทั้งเปิดพื้นที่การนำเสนอวัฒนธรรมไทยมีคุณค่าและสวยงามในสายตาคนทั่วโลก ได้สื่อสารและนำเสนอเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมผ่านเทศกาลหรือกิจกรรมการเชิงวัฒนธรรมทั้งด้านศิลปะ ดนตรี เทศกาล และประวัติศาสตร์ พร้อมๆกับการเรียนรู้และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อย่างหลากหลายและต่อเนื่องจากกลุ่มวัฒนธรรมต่างๆทั่วไทย เพื่อให้สวนสาธารณะในสังคมยุคปัจจุบันได้เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้คนอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม และเป็นต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาสวนสาธารณะในสังคมยุคปัจจุบันต่อไป

Reference

- 100 ปี ชาตกาล ป่วย. ‘สวนสาธารณะ’ ช่วยเมืองน่าอยู่. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล: <https://www.facebook.com/Puey100/posts/793862373988362/>. สืบค้นเมื่อ 19 พฤศจิกายน 2563
- Bauman, A.E. (2004). *Updating the evidence that physical activity is good for health: an epidemiological review 2000–2003*. Journal of Science and Medicine in Sport 7, 6–19
- Brown, P. J., Driver, B. L., & Peterson, G. L. (Eds.). (1991). *Benefits of leisure*. Venture Pub..
- Chandrasiri, Orana, and Sigit Arifwidodo. "Inequality in active public park: a case study of Benjakitti Park in Bangkok, Thailand." *Procedia engineering* 198 (2017): 193–199.
- D. Maguelonne. (2006). *The European landscape conservation Landsc. Res. J.*, 31 (4) (2006).

- D. Nigel, S. Carys, W. Helen (2002). *Improving Urban Parks, Play Areas and Green Spaces* Department for Transport, Local Government and the Regions Publications Sales Centre, London. pp. 73-83
- D. Satterthwaite (Ed.), *The Earthscan Reader in Sustainable Cities*, Earthscan Routledge, London, New York (1999), pp. 80-106
- Devakula, Jiratip. (2007) "Design guidelines for sustainable urban park in brownfield sites of Bangkok Metropolitan Area." *Journal of Architectural/Planning Research and Studies (JARS)* 5.3 (2007): 123-138.
- E. David, S. Ryan, *The Roles of an Urban Parks System*, (2016) . Available at: <https://www.worldurbanparks.org/images/Documents/The-Roles-of-an-Urban-Parks-System.pdf> (retrieved 9 -11-2021).
- E. David, S. Ryan, *The Roles of an Urban Parks System*, 2016. Available at: <https://www.worldurbanparks.org/images/Documents/The-Roles-of-an-Urban-Parks-System.pdf> (retrieved 9 -11-2021).
- G. Cranz, M. (2004). *Boland Defining the sustainable park: a fifth model for urban parks* *Landsc.J.*, 23 (2004), pp. 102-120
- Giles-Corti, B., Timperio, A., Bull, F., Pikora, T. (2005). *Understanding physical activity environmental correlates: increased specificity for ecological models*. *Exercise and Sport Science Reviews* 33, 175–181.
- Kabisch, Nadja, and Roland Kraemer. "Physical activity patterns in two differently characterised urban parks under conditions of summer heat." *Environmental Science & Policy* 107 (2020): 56-65.
- Kaczynski, A., Henderson, K. (2007). Environmental correlates of physical activity: a review of evidence about parks and recreation. *Leisure Sciences* 29, 315–354.
- L. Luis, S. Raúl, P. Thomas. (2007). Urban parks and sustainable city planning - the case of Portimão, Portugal *Wseas Trans. Environ. Devel.*, 3 (10) (2007), pp. 171-180

- M. Suhardi. (2016). *Preferences for Usability at Taman Tasik Seremban*, Malaysia Universiti Putra Malaysia. Alam Cipta, 8 (1) (2016)
- Newswit. วางแนวทางบริหารจัดการปรับปรุงสาธารณูปโภคภายในสวนลุมพินี. [ออนไลน์].
แ ห ล่ ง ขั อ มู ล : <http://www.newswit.com/gen/2019-11-13/1e10edbc7e747548dac790c1364e0dc3/>. สืบค้นเมื่อ 19 พฤศจิกายน 2563
- The Cloud. ฉันรักสวนเขา.[ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล: <https://readthecloud.co/publicspace-10/>.
สืบค้นเมื่อ 19 พฤศจิกายน 2564
- Wendel-Vos, W., Droomers, M., Kremers, S., Brug, J., Van Lenthe, F. (2007). Potential environmental determinants of physical activity in adults: a systematic review. *Obesity Reviews* 8, 425–440.
- Yiemwattana, Suthat, and Sasima Charoenkit. "TOWARDS AN ENGAGING, INCLUSIVE AND MEANINGFUL PLANNING DEVELOPMENT OF AN URBAN PARK IN PHITSANULOK, THAILAND." *Geographia Technica* 14 (2019).
- กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. วัฒนธรรม คุณค่าสู่มูลค่า. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.culture.go.th/culture_th/ewt_news.php?nid=3972&filename=index.
สืบค้นเมื่อ 19 พฤศจิกายน 2564
- เชมโซต ภูประเสริฐ.(2558). "การออกแบบวางผังบริเวณเพื่อปรับปรุงพื้นที่สวนสาธารณะ สวนร่มเกล้า กัลปพฤกษ์." *Built Environment Inquiry* 14.2 (2015).
- เจนณรงค์ สมพงษ์, และ วราลักษณ์ คงอ้วน. (2559). "บทบาทและการพัฒนาพื้นที่สวนสาธารณะ สวนลุมพินี กรุงเทพมหานคร." *Journal of the Faculty of Architecture King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang* 22.1 (2016): 56-69.
- ทิวาพร ใจก้อน. (2560). "สวนสาธารณะ กับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของจังหวัดศรีสะเกษ พ. ศ. 2523–ปัจจุบัน." *วารสารมนุษยและสังคม คณะมนุษยศาสตร์ และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ* 1.2 (2017): 85-101.
- จิรารัตน์ แสนพิม. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้พื้นที่เพื่อการนันทนาการ: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร.[ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล: http://www.agi.nu.ac.th/nred/Document/is-PDF/2558/geo_2558_026_FullPaper.pdf. 19 พฤศจิกายน 2563

- นนทพจน์ เดชะชาติ, และวราลักษณ์ คงอ้วน.(2556). "แนวทางการพัฒนาพื้นที่สวนสาธารณะเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร (Guidelines to Develop Public Park Areas in Sai Mai District, Bangkok)." *Journal of the Faculty of Architecture King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang* 17.2 (2013): 80-91.
- ปริญญา มั่นประเสริฐ. (2552). แรงจูงใจในการออกกำลังกายของประชาชนที่มาก่อออกกำลังกาย ณ สวนสาธารณะขนาดกลางในกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2552. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิต วิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พงศธร เนตร วิเชียร.(2552). บทบาทและการใช้พื้นที่ในสวนลุมพินี กรุงเทพมหานคร. *ปริญญานิพนธ์มหาบัณฑิต*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรลภัส อุณาพรหม. (2560). การสื่อความหมายเนื้อหาแหล่งมรดกโลก นครประวัติศาสตร์อยุธยา. *วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต*. วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. การจัดการเรียนรู้ ของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต : สวนสาธารณะ . [ออนไลน์] . แหล่งข้อมูล <http://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/785-file.pdf>. สืบค้นเมื่อ 19 พฤศจิกายน 2564
- เสกสรร นิยมเพ็ง, และ พชรินทร์ สิริสุนทร. (2559). "การพัฒนาพื้นที่สาธารณะแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนเมือง: กรณี สวนสาธารณะหนองนารี อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์." *Phetchabun Rajabhat Journal (ราชภัฏเพชรบูรณ์สาร)* 17.2 (2016): 21-28.
- อมรรัตน์ กฤตยานวัช. (2526). การศึกษาเพื่อวางแผนทางจัดหาสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครในแง่ของการผังเมือง. *วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.